



SLOVAK ENVIRONMENT  
AGENCY

---

**NÁVRH SMERNICE „SOIL MONITORING LAW“ VO VZŤAHU KU  
KONTAMINOVANÝM LOKALITÁM**

Katarína Paluchová, SAŽP

[www.sazp.sk](http://www.sazp.sk)

# Návrh smernice EP a R o monitorovaní a odolnosti pôdy (smernica o monitorovaní pôdy)

- **pôda** - vrchná vrstva zemskej kôry medzi skalným podložíom a zemským povrchom, ktorá sa skladá z minerálnych častíc, organických látok, vody, vzduchu a živých organizmov
- **kontaminovaná lokalita** - vymedzená plocha jedného alebo viacerých pozemkov s potvrdenou prítomnosťou kontaminácie pôdy v dôsledku antropogénnych činností z bodových zdrojov
- **kontaminácia pôdy** - prítomnosť chemickej látky alebo látky v pôde, ktorá môže byť škodlivá pre ľudské zdravie alebo životné prostredie

- 5.7.2023 (Európska Komisia) - návrh **Directive on Soil Monitoring and Resilience (Soil Monitoring Law)** – degradácia pôdy
- cca 60 až 70 % pôdy v EÚ je v súčasnosti v „nezdravom“ stave
- odhaduje sa, že 61 % až 73 % poľnohospodárskej pôdy v EÚ je postihnutých eróziou, stratou organického uhlíka, zvýšeným obsahom živín (dusíka), zhutnením alebo sekundárnym zasoľovaním (alebo kombináciou týchto hrozieb)
- zhutnenie pôdy môže napríklad znížiť výnosy plodín o 2,5 - 15 %

## Príloha (I) – pôdne deskriptory, kritéria pre zdravý stav pôdy a ukazovatele záberu pôdy a straty priepustnosti pôdy

- Aspekty degradácie pôdy A (pôdne deskriptory s kritériami pre zdravý stav pôdy, ktoré sú stanovené na úrovni Únie): salinizácia, pôdna erózia, strata organického uhlíka v pôde, zhutňovanie podornice
- Aspekty degradácie pôdy B (pôdne deskriptory s kritériami pre zdravý stav pôdy, ktoré sú stanovené na úrovni ČŠ): nadmerný obsah živín v pôde, **kontaminácia pôdy**, zníženie schopnosti pôdy zadržiavať vodu
- Aspekty degradácie pôdy C (pôdne deskriptory bez kritérií): nadmerný obsah živín v pôde, acidifikácia, zhutnenie vrchnej vrstvy pôdy, strata biodiverzity pôdy
- Aspekty degradácie pôdy D (ukazovatele záberu a straty priepustnosti pôdy): záber pôdy a strata priepustnosti pôdy

# Kontaminované lokality

## Kapitola IV : Kontaminované územia – 4 roky (platnosť smernice)

**Článok 12:** ČŠ zavedú prístup založený na riziku pre:

- (a) identifikáciu potenciálne kontaminovaných lokalít v súlade s článkom 13;
- (b) prieskum potenciálne kontaminovaných lokalít v súlade s článkom 14;
- (c) Riadenie (obhospodarovanie) potenciálne kontaminovaných lokalít v súlade s článkom 15

# Článok 13 Identifikácia potenciálne kontaminovaných lokalít

ČŠ zohľadňujú tieto kritériá:

- (a) prevádzkovanie aktívnej alebo neaktívnej potenciálne kontaminujúcej rizikovej činnosti;
- (b) prevádzkovanie činnosti uvedenej v prílohe I k smernici 2010/75/EÚ; - IPKZ
- (c) prevádzkovanie podniku uvedeného v smernici 2012/18/EÚ EP; - PZPH
- (d) prevádzkovanie činnosti uvedenej v prílohe III k smernici EP a R 2004/35/ES; - EŠ
- (e) výskyt potenciálne kontaminujúcej havárie, nehody, katastrofy, mimoriadnej udalosti alebo úniku;
- (f) akákoľvek iná udalosť, ktorá môže spôsobiť kontamináciu pôdy;
- (g) akékoľvek informácie vyplývajúce z monitorovania zdravia pôdy vykonávaného v súlade s článkami 6, 7 a 8.

**7 rokov!!!! (register)**

# Článok 14 Prieskum potenciálne kontaminovaných lokalít

zabezpečenie prieskumu + priorizácia na základe hodnotenia rizík !

# Článok 15 Posúdenie rizika a obhospodarovanie (manažment) kontaminovaných lokalít

- **Hodnotenie zdravotných a environmentálnych rizík (Príloha VI) - metodika**
- ČŠ stanoví akceptovateľné riziko pre zdravie (vedecké znalosti, princíp predbežnej opatrnosti, využitie územia, miestne špecifiká)
- Zodpovedný orgán – posúdenie lokality s ohľadom na súčasné a budúce využitie územia (riziko)
- Stanovenie zodpovednosti na zníženie rizík – zodpovedný orgán
- Sanačné a iné opatrenia (Príloha V) s ohľadom na financie, efektívnosť, trvanie, technickú udržateľnosť
- Komisia je splnomocnená na zmenu a doplnenie príloh V a VI s cieľom upraviť zoznam opatrení na zníženie rizika a požiadaviek na hodnotenie rizík pre jednotlivé lokality vo vzťahu k vedeckému a technickému pokroku.



# Príloha VI – fázy a požiadavky posúdenia rizika špecifického pre danú lokalitu

- Charakterizácia kontaminácie (určenie nebezpečnosti), typ kontaminantov, zdroj, koncentrácia, chemická forma, distribúcia v pôde a podzemnej vode (analýzy, prieskum)
- Hodnotenie expozičných ciest (vdýchnutie, konzumácia, kontakt s kožou, migrácia do povrchovej vody), frekvencia a trvanie trvania expozície, zdravotný stav, receptory, koncepčný model
- Hodnotenie rizika (zdravotné a environmentálne)... cieľové skupiny (deti, dospelí, prestárli, tehotné ženy), zvieratá, rastliny. Využitie toxikológie a referenčných dávok
- Charakterizácia rizika, stanovenie sanačných limitov, návrh na sanačné a iné opatrenie

# Príloha V – orientačný zoznam opatrení na zníženie rizík

## 1. Sanačné metódy

- Fyzikálne sanačné technológie
- Biologické sanačné technológie
- Chemické sanačné technológie
- Sanačné technológie (izolácia, kontajner, monitorovanie)

## 2. Iné opatrenia

- Zákaz pestovania a konzumácie obilnín a zeleniny
- Zákaz konzumácie vajec
- Zákaz používania podzemnej vody na pitie, osobnú hygienu, priemyselné využitie.....atď

# Článok 16 Register

- Register potenciálne kontaminovaných a kontaminovaných lokalít - v súlade s prílohou VII
- pravidelne aktualizovaný príslušným zodpovedným orgánom
- online
- dostupný verejnosti
- formát registra - Komisia

**4 roky!!!**

# Príloha VII – Register potenciálne kontaminovaných lokalít a kontaminovaných lokalít

- súradnice, adresa, alebo katastrálne parcely;
- rok zápisu do registra;
- rizikové aktivity, ktoré spôsobili, alebo môžu spôsobiť kontamináciu;
- stav manažmentu (obhospodarovania) lokality;
- závery, týkajúce sa prítomnosti (neprítomnosti), koncentrácie, typu a rizika kontaminácie (prípadne zvyškového rizika po sanácií), ak sú informácie k dispozícii na základe prieskumu (pôdy) a posúdenia rizík;
- ďalšie opatrenia a kroky v oblasti obhospodarovania- požadovaný v zmysle č. 14 (prieskum pravdepodobných kontaminovaných lokalít) a čl. 15 (hodnotenie rizík a manažment kontaminovaných lokalít), vrátane harmonogramu;

# Príloha VII - Register potenciálne kontaminovaných lokalít a kontaminovaných lokalít

- informácie o environmentálnych povoleniach vydaných pre danú lokalitu vrátane prvého a posledného roku vykonávania činnosti;
- súčasné a plánované využitie územia;
- výsledky zo správ o prieskume a sanácii pôdy, ako sú koncentrácie a vymedzenie kontaminácie, koncepčný model lokality, metodika hodnotenia rizika, použité alebo plánované techniky, účinnosť a odhady nákladov na opatrenia na zníženie rizík.

# Článok 17 – financovanie z prostriedkov Únie

- Priorita EÚ
- Využitie existujúcich finančných programov EÚ

# Článok 18 – podávanie správ zo strany členských štátov

## ➤ 5 ročný monitoring

➤ Prvý monitoring **5 a pol roka** po nadobudnutí účinnosti smernice

➤ Kontaminované územia:

bod 1 c) **zhrnutie pokroku v oblasti:**

➤ ii) registrácia, identifikácia, prieskum a obhospodarovanie kontaminovaných území v súlade s článkami 12 až 16

bod d) **údaje a informácie v Registri (článok 16)**

# Článok 19 - informovanie verejnosti

- Dostupné dáta vo vzťahu k článku 18
- Digitálny portál



**Ďakujem za pozornosť!**

katarina.paluchova@sazp.sk

[www.sazp.sk](http://www.sazp.sk)